

••• HISTORICKÁ DETEKTIVKA •••

PETER
TREMAYNE

ÚDOLÍ
STÍNU

••• PŘÍPAD SESTRY FIDELMY •••

..✎ HISTORICKÁ DETEKTIVKA ☞..

*PETER
TREMAYNE*

*ÚDOLÍ
STÍNU*

VYŠEHRA D

Z anglického originálu Valley of the Shadow
vydaného nakladatelstvím Headline Book Publishing, 1998
přeložila Alžběta Slavíková Hesounová
Typografie Vladimír Verner
Ilustrace na obálce Lee Gibbons
Biblické citáty převzaty z ekumenického vydání
Redigovala Blanka Koutská
Odpovědná redaktorka Marie Válková
E-knihu vydalo nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
v Praze roku 2017 jako svou 1668. publikaci
Vydání v elektronickém formátu první
(podle prvního vydání v tištěné podobě)
Doporučená cena E-knihy 180 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
Praha 3, Víta Nejedlého 15
e-mail: info@ivysehrad.cz
www.ivysehrad.cz

Copyright © 1998 by Peter Tremayne
Translation © Alžběta Slavíková Hesounová, 2017
Jacket illustration by Lee Gibbons, 2017

ISBN 978-80-7429-752-6

Tištěnou knihu si můžete zakoupit na www.ivysehrad.cz

*Otcí Joeovi McVeighovi z Fermanaghu – jako vzpomínku
na naši veřejnou debatu o hodnotách keltské církve
a brehonského právního systému
na Irském knižním veletrhu v březnu 1994.
Děkuji za Vaši přízeň Fidelmě!*

*I když půjdu roklí šeré smrti,
nebudu se bát ničeho zlého,
vždyť se mnou jsi ty;
Tvoje berla a tvá hůl mě potěšují.*

Žalm 23

Příběhy sestry Fidelmy se odehrávají v polovině sedmého století po Kristu.

Fidelda není ale jen řádová sestra, která dříve patřila ke klášteru svaté Brigid v Kildare. Je to také vzdělaná *dálaigh* nebo-li advokátka soudního dvora ve starém Irsku. Jelikož podobné okolnosti budou mnohým čtenářům neznámé, tato předmluva má za cíl seznámit je s několika základními pojmy a fakty, které pak snad četbu Fidelminých příběhů usnadní.

Irsko v sedmém století se dělilo do pěti menších království; i v moderní irštině se pro „provincii“ zachoval výraz *cúige*, doslova „pětina“. Čtyři nižší králové – z Ulaidhu (Ulsteru), Connachtu, Mumanu (Munsteru) a Laiginu (Leinsteru) – museli přísahat věrnost Nejvyššímu králi, zvanému *ard rí*, který vládl v Taře v „královské“ páté provincii Midhe (Meath), což znamená „prostřední“. I v samotných provinčních královstvích se moc dále dělila do menších celků a oblastí náležejících jednotlivým klanům.

Zákon primogenitury, kdy dědictví či titul vždy připadly nejstaršímu synu či dceři, byl v Irsku prakticky neznámý. Po vladaře, od posledního kmenového náčelníka až po samotného Nejvyššího krále, byl dědičný jen do určité míry, hlavní slovo mělo hlasování. Každý panovník nebo panovnice museli prokázat, že jsou svého úřadu hodni, a musela je zvolit *derbhfine*, rodinná rada, sestávající přinejmenším ze tří generací příbuzných dotyčného uchazeče. A každý vládce, který dostatečně nepečoval o blaho svého lidu, byl úřadu zbaven a pohnán před soud. Systém vlády ve starém Irsku měl tudíž více společného s moderní republikou nežli s feudálními monarchiemi ve středověké Evropě.

Irsko v sedmém století se řídilo složitým systémem zákonů zvaných *Fénechas*, neboli oráčské, ale všeobecně se rozšířilo označení zákony brehonské, odvozené od slova *breitheamh*, brehon neboli soudce. Traduje se, že jako první nechal zákoník sepsat Nejvyšší král Ollamh Fódhla, a sice v roce 714 před Kristem. Roku 438 našeho letopočtu ale Nejvyšší král Laoghaire ustavil komisi devíti vzdělců, kteří měli za úkol staré zákony prostudovat, upravit a sepsat za použití nového písma, latinky. Jedním ze členů tohoto sboru byl i Patrik, který se posléze stal svatým patronem Irska. Po třech letech práce komise dokončila zákoník v psané podobě – jde o první známou písemnou kodifikaci.

Nejstarší dochovaná podoba kompletního textu starých irských zákonů se nalézá v rukopisu z jedenáctého století. A až teprve v sedmnáctém století byly brehonské zákony vytlačeny a nahrazeny britskou koloniální administrativou. I pouhé vlastnictví irského zákoníku se trestalo, často smrtí či deportací.

Irský právní systém nebyl statický, irští právníci a zákonodárci se každé tři roky scházeli při Féis Temhrach (festivalu v Taře), aby zvážili a upravili stávající verzi právních předpisů tak, aby odrážela změny ve společnosti a její potřeby.

Podle brehonských zákonů zastávaly ženy výsadní postavení. Irské právo doprávalo ženám ochranu a pravomoci, které v tehdejší a ani pozdější době v západních právních systémech neměly obdoby. Ženy měly možnost ucházet se o všechny posty a povolání jako muži, a také ji využívaly. Mohly se stát politickými vůdkyněmi, vést svůj lid v bitvách jako bojovnice, mohly být lékařkami, básnířkami, řemeslnicemi, právníčkami a soudkyněmi. Známe mnohá jména soudkyň z Fidelminy doby – Brig Briugaid, Áine Ingeine Iugaire, Darí a nespočet dalších. Kupříkladu Darí byla nejen soudkyní, ale také autorkou význačného právního textu pocházejícího ze šestého století po Kristu. Ženy byly zákonem chráněny před sexuálním obtěžováním, diskriminací i znásilněním; měly právo se rozvést za stejných podmínek jako muži, zákon byl v tomto ohledu zcela nestranný, a mohly i požadovat část manželova majetku jako odškodné po rozvodu; dále měly právo dědit a nárok na podporu v případě nemoci. Z dnešní perspektivy by se dalo říct, že brehonské zákony prakticky zaručovaly feministický ráj.

Toto historické pozadí a jeho ostrý kontrast se sousedními zeměmi Irska je třeba mít na paměti, abychom dostatečně ocenili Fidelminu roli v těchto příbězích.

Fidelma se narodila v Cashelu, hlavním městě království Muman (dnešní Munster) na jihozápadě Irska, v roce 636. Byla nejmladší dcerou krále Faílbeho Flanna, který zemřel rok po jejím narození, a vyrostla v péči vzdáleného bratrance, opata Laisrana z Durrow. Když dosáhla „věku volby“ (čtrnácti let), odešla studovat do bardské školy brehona Moranna z Tary, stejně jak to činilo mnoho irských dívek v té době. Po osmi letech studia získala Fidelma hodnost *anruth*, což byla druhá nejvyšší úroveň, které bylo možné na bardských či církevních univerzitách ve starém Irsku dosáhnout. Nejvyšší úrovní pak byl *ollamh*, což i v moderní irštině dodnes znamená profesor. Fidelma se věnovala studiu práva, a sice trestnímu, zakotvenému v *Senchus Mór*, a občanskému zákoníku *Leabhar Acaill*. Stala se tudíž *dálaigh*, advokátkou soudního dvora.

Její role by se dala přirovnat k dnešní pozici zástupce nejvyššího soudce hrabství ve Skotsku, který má za úkol shromažďovat a posuzovat důkazy nezávisle na policii, aby stanovil, zda je třeba se určitému případu věnovat. Ve Francii podobnou úlohu zastává *juge d'instruction*.

V tehdejší době většina vzdělců a intelektuálů náležela k některému z nově vznikajících křesťanských klášterů, stejně jako v předchozích stoletích většina učenců patřila mezi druidy. Fidelma se přidala k církevnímu společenství v Kildare, které na konci pátého století založila svatá Brigid.

Zatímco sedmé století po Kristu se v Evropě považuje za temný středověk, v Irsku šlo naopak o období zlatého osvětenství. Na irské univerzity se ze všech koutů Evropy sjížděli studenti, aby se tam vzdělávali, mezi nimi i synové anglo-saských králů. Dochovaly se záznamy o tom, že na věhlasné církevní univerzity v Durrow studovali v této době současně příslušníci osmnácti různých národů. V tomtéž období vyráželi z Irska misionáři a misionářky, aby obrátili pohanskou část Evropy na křesťanskou víru a cestou zakládali kostely, kláštery a centra vzdělanosti. Na východě se dostali až do Kyjeva na Ukrajině, na severu až na Faerské ostrovy a na jihu do Taranta v jižní Itálii. Irsko bylo synonymem vzdělanosti a vědění.

Keltská církev v Irsku byla ale zároveň v neustálé rozepři s Římem v otázkách liturgie a náboženského ritu. Římská větev křesťanství začala od čtvrtého století procházet reformami, začala s novou datací Velikonoc a změnila průběh liturgie. Keltská církev a východní ortodoxní větev se odmítla Římu podřídít, ale keltská církev mezi devátým a jedenáctým stoletím novým myšlenkám postupně podlehla. Východní ortodoxní křesťanství si ovšem i nadále uchovalo nezávislost. Keltská církev v Irsku ve Fidelmině době tento rozpor velice silně pocítovala.

Jedno z témat, které v sedmém století měla keltská církev a Řím společné, byl celibát, a také fakt, že nebyl jednomyslně přijímán. Ačkoliv v obou větvích víry se vždy našli asketové, kteří se fyzické lásky vzdali na důkaz své oddanosti Bohu, teprve na nikajském koncilu v roce 325 bylo vyhlášeno, že sňatky duchovních osob nejsou vítané – ovšem také nebyly zapovězené. Myšlenka celibátu v římské církvi vzešla ze zvyku vyznávaného pohanskými kněžkami bohyně Vesty a kněžkami Diany. V pátém století v Římě zakázali duchovním hodnostářům od pozice opata a biskupa lehat s manželkami a krátce poté i se ženit. I řadoví duchovní byli odrazováni od sňatků, ale nešlo o přímý zákaz. A teprve v době papeže Lea IX. (1049–1054) došlo k mnoha reformám a mezi nimi i k vážnému pokusu přimět všechny kněží západní církve k celibátu. Ve východním ortodoxním křesťanství si kněží pod úrovní opata a biskupa uchovali právo se ženit dodnes.

Odsuzování „tělesného hříchu“ zůstalo zastáncům keltské církve cizí ještě dlouho poté, co se přístup Říma k této otázce stal dogmatem. Ve Fidelmině světě spolu obě pohlaví žila bok po boku v klášterech a církevních společenstvích, která se označovala termínem *conhospitae* neboli dvojí domy, kde muži a ženy vychovávali své děti ve službě Kristu.

Klášteř svaté Brigid v Kildare, ze kterého pocházela Fidelma, byl v její době právě takovým místem, kde žili řeholníci a řeholnice společně. Když Brigid v Kildare (od sousloví Cill-Dara, dubový kostel) opatství zakládala, přizvala biskupa jménem Conlaed, aby se k ní připojil. Její první životopis pocházející z roku 650, tedy z Fidelminy doby, sepsal mnich z Kildare Cogitosus a z jeho slov jasně plyne, že šlo o smíšené společenství.

Jako doklad rovnoprávného postavení žen a mužů nám může posloužit i fakt, že v oné době zastávaly v keltské církvi i ženy

postavení duchovních. Samotná Brigid byla Patrikovým synovcem Melem vysvěcena na biskupku a její případ nebyl ojedinělý. Z Říma dokonce v šestém století přišla protestní nota ohrazující se proti tomu, že v keltské církvi je ženám dovoleno, aby vedly bohoslužbu.

Abych čtenářům usnadnil orientaci ve Fidelmině Irsku sedmého století, kdy se geopolitické uspořádání země značně lišilo od dneška, přikládám i zjednodušenou mapku ostrova, a navíc také seznam hlavních protagonistů knihy, který snad náš příběh zpřehlední.

Z pochopitelných důvodů se nerad dopouštím anachronismů v používání místních jmen, ačkoliv v několika případech jsem učinil ústupky, kupříkladu u jména Tara namísto *Teamhair*, Cashel místo *Caiseal Muman* a Armagh namísto *Ard Macha*. Držím se ale použití jména Muman oproti dnešnímu Munster, které vzniklo až v devátém století, kdy se severský výraz *stadr* (místo) připojil k irskému slovu Muman a nakonec se celé spojení poangličtilo. Stejně tak se držím původní formy Laigin oproti pozdější podobě Leinster, vzniklé analogicky ze spojení Lai-*gin-stadr*.

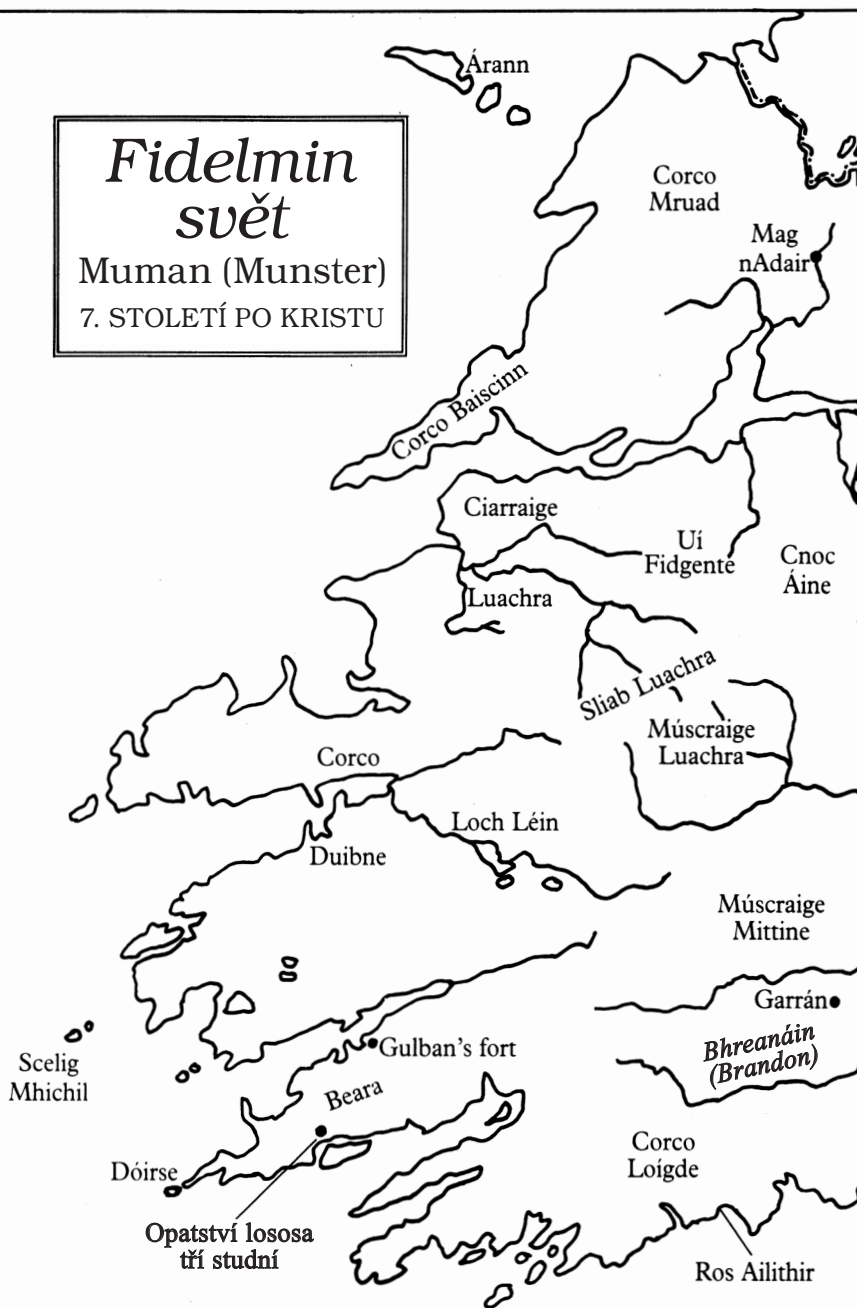
Když jsme nyní tedy vybaveni těmito vědomostmi o historickém pozadí příběhů, můžeme směle vstoupit do Fidelmina světa. Události zachycené v této knize se odehrávají v měsíci, kterému obyvatelé Irska v sedmém století říkali *boidhmhís*, měsíc vědní, a který byl v pozdější době přejmenován na *uíil*, červenec, po římském způsobu, který svou reformou kalendáře zavedl Julius Caesar. Píše se rok 666.

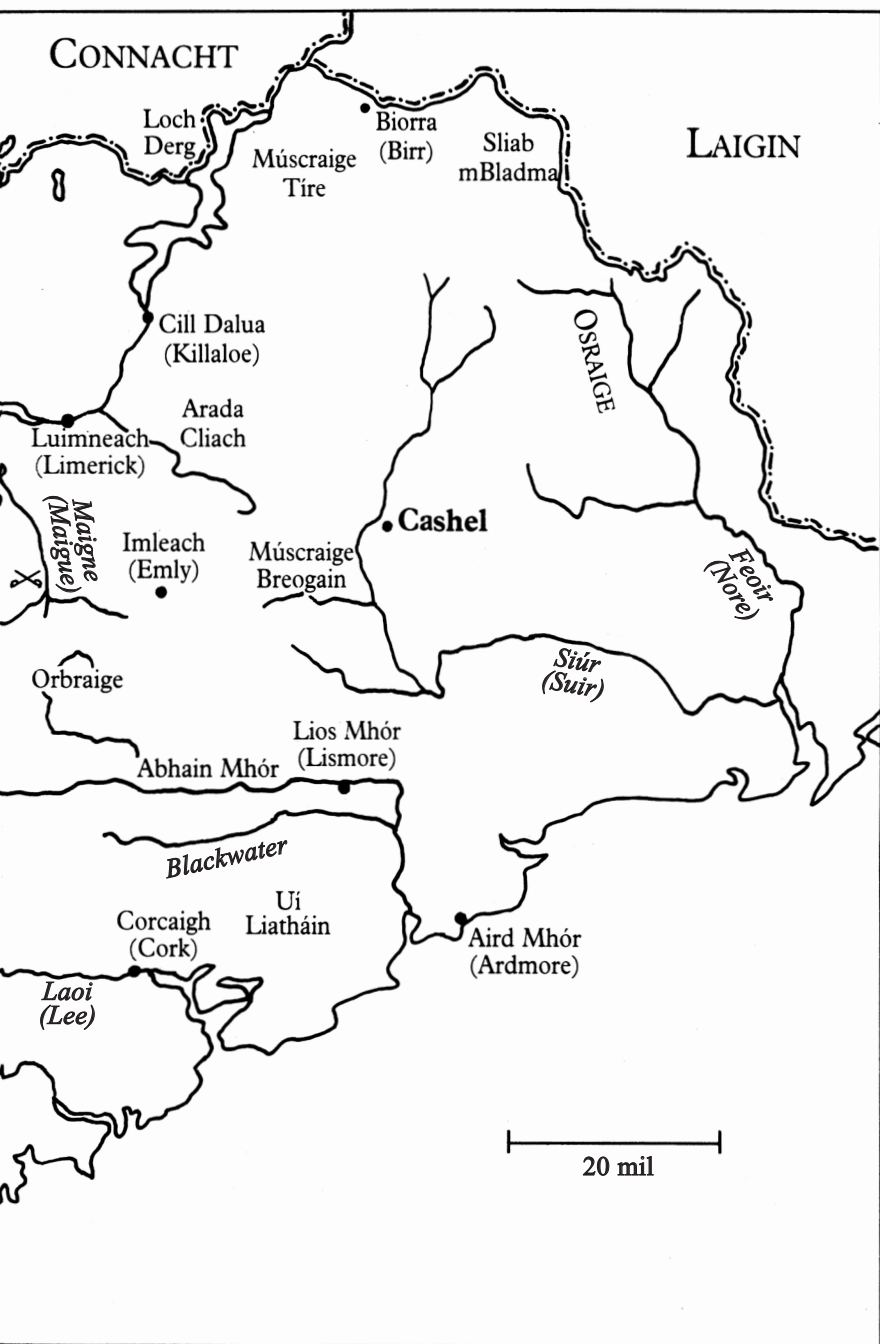
Nakonec chci ještě zmínit fakt, že ve druhé kapitole je narážka na Fidelmin nedostatek úcty vůči abatyši Itě z Kildare. Vysvětlení jejich pohnutek může čtenář nalézt v povídce „Bolehlav při nešporách“ (Hemlock at Vespers), prvně vydané v Londýně v roce 1993 v nakladatelství Little, Brown & Co. v *Midwinter Mysteries* 3, editované Hilary Haleovou, a později přetištěné nakladatelstvím Barnes & Noble v *Murder Most Irish* v New Yorku v roce 1996, editované Edem Gormanem, Larrym Segriffem a Martinem H. Greenbergem.

Fidelmin svět

Muman (Munster)

7. STOLETÍ PO KRISTU

Sestra Fidelma z Cashelu, *dálaigh* neboli advokátka soudního dvora v Irsku sedmého století

Bratr Eadulf ze Seaxmund's Ham, saský mnich ze země Jižního lidu

V Cashelu

Colgú z Cashelu, král Mumanu a Fidelmin bratr
Ségdae, biskup z Imleachu, Ailbeův comarb

V Gleann Geis

Laisre, náčelník Gleann Geis

Colla, tánaiste neboli následník Laisrea

Murgal, Laisreův druid a brehon

Mel, Murgalův písař

Orla, Laisreova sestra a manželka Colly

Esnad, dcera Orly a Colly

Artgal, bojovník a kovář z Gleann Geis

Rudgal, bojovník a kolář z Gleann Geis

Marga, lékárnice

Cruinn, hospodyně z Gleann Geis

Ronan, bojovník a rolník z Gleann Geis

Bairsech, jeho žena

Nemon, nevěstka

Bratr Solin, kněz z Armaghu
Bratr Dianach, jeho mladý písař

Ibor z Muirthemne
Mer, posel

Jinde

Mael Dúin ze severního klanu Uí Néill, král Ailechu
Ultan, biskup z Armaghu, comarb Patrikův
Sechnassuch z jižního klanu Uí Néill, Nejvyšší král v Taře

Blížili se lovci. Lidé. Štěkot jejich psů se strašidelně odrážel od stěn úzké rokle. Z hladiny malého jezírka na jejím dně se hbitě zvedla koliha se skvrnitým tělem a bílým břichem a z dlouhého zahnutého zobáku se ozvalo hlasité a plačtivé volání „kú-li! kú-li!“, jako by si stěžovala, že musí opustit místo, kde si právě pochutnávala na lahodných korýších. Stoupala stále výš, až už z ní zbyla jen pouhá černá tečka na nebi, pohybující se proti azurové modři ve stále se zvětšujících kruzích. Kromě ptáčka už byl na obloze vidět jen veliký jasný kotouč bílozlatého slunce, které se pomalu přesouvalo k západu a v jehož paprscích se indigové vody v jezírku blyštily jako myriády trpytivých draho-kamů, poházených po hladině.

Byl horký líný den. Nyní se ale vůkol panující poklid narušil a všude kolem zavládl pocit obav a nepokoje. Vydra s dlouhým tělem a silným ocasem se houpavým krokem rozběhla do bezpečného úkrytu. Na horské pěšině byl vidět daněk s rozložitým paroží, stále ještě mechově obrostlým, které měl ale brzy shodit, jakmile začne říje. Zvíře se prudce zarazilo a zachvělo se mu chřípí. I kdyby snad daněk nezaslechl štěkot psů, před blížícím se nebezpečím ho varoval zvláštní pach člověka, jeho jediného obávaného nepřitele. Samec se otočil, vyrazil do příkrého srázu a zmizel za vrcholem kopce, kde byl z dosahu bezprostřední hrozby. Jediné zvíře se nevzrušeně dál popásalo v dohledu, uždibovalo kručinku a vřes a očividně se nenechávalo strhnout děsem, který zachvátil všechny jeho soukmenovce. Na nízkém skalním výběžku stála chundelatá horská koza s velkými rohy a jistými kopýtky, rytmicky žvýkala a lhostejně hleděla do krajiny.

Pod ní bylo úzké údolí zarostlé hustými křovisky a stromy, které dosahovaly až téměř k okraji jezera. Les se táhl severním koncem rokliny, kde končil asi šedesát kroků od břehu; dále se pak rozprostíral porost nízké kručinky a vřesu, který pokrýval zbytek planiny. Většinu vzrostlejších křovin a stromů tvořily husté a pichlavé trnky s trnitými houževnatými větvemi, a mezi nimi byly tu a tam vidět keře mirabelek. Z nich se pak do výšky tyčily mohutné kmeny dubů se silnými větvemi a rozložitými korunami. Bylo slyšet, že se po úzké temné stezičce v lese kdosi blíží, s námahou se prodírá nízkými větvemi a hustým podrostem.

A pak už se z lesa jako blesk vynořila postava jakéhosi mladíka. Prudce se zastavil a hrud' se mu divoce zdvíhala, jak byl námahou zadýchaný. Rozhlédl se po nízcce porostlém údolí před sebou, které neskýtalo žádnou příležitost k úkrytu, přejel zrakem po úbočích na obou stranách, posetých kusy skal, a ve tváři se mu objevil zoufalý výraz. Z úst mu unikl hlasitý povzdech, když pohledem marně pátral v krajině pod sebou po jakémkoliv místě, kde by se mohl skrýt. Otočil se zpátky k hustým křoviskům za sebou, ale bylo slyšet, že jeho pronásledovatelé už jsou nedaleko. Mezi stromy a keři sice ještě vidět nebyli, ale bylo otázkou okamžiku, kdy se vynoří. Štěkot psů sílil a mohutněl do divokého vzrušeného chóru, neboť zvířata vycítila, že jejich kořist je na dosah.

Mladíkovi se ve tváři rozlilo zoufalství. Znovu klopýtavě vyrazil kupředu. Měl na sobě dlouhé hnědé roucho z podomácku utkané vlněné látky, oděv řeholníků. Háv byl na několika místech roztržený a tu a tam v něm zůstala vetknutá trnitá větvička, kde látka nepovolila. Roucho bylo skvrnité od bláta a částečně i od krve v místech, kde jeho nositele podrápaly pichlavé ostny trnek. Kromě roucha mladíkovu přináležitost k duchovnímu stavu dokládaly ještě dvě věci: zaprvé měl vepředu od ucha k uchu vyholenou hlavu, přičemž vzadu mu dlouhé vlasy spadaly na záda – šlo o tonsuru svatého Jana, kterou nosili irští řeholníci; a zadruhé měl kolem krku stříbrný řetěz, na němž se mu houpal stříbrný krucifix.

Mladému muži mohlo být něco přes dvacet let a jistě to byl pohledný člověk, ale nyní měl tvář zkřivenou hrůzou a navíc posetou mnoha škrábanci, jak se prodíral hustým podrostem.

Na brunátných lících měl několik krvácejících ran a podlitin. Ale nejvíce se na jeho výrazu podepisoval strach, který mu čísel z velkých temných očí. Bylo vidět, že mladíka hrůza zcela ochromuje, z každého jeho pohybu se řinul děs, stejně jako se z něho řinul pot.

Přidušeně vykřikl, otočil se a rozběhl k jezeru, přičemž si přidržoval dlouhý hábit, který mu překážel v pohybu, aby mohl utíkat rychleji. Už dávno přišel o sandály, teď byl bos, nohy měl pořezané a obalené bahnem a krví. Bolest ale nyní nevnímal, na tu teď v myšlenkách neměl místo. Kolem levého kotníku měl železný okov, jaký nosívali zajatci či otroci – bylo na něm okrouhlé očko, kterým se mohl protáhnout provaz nebo řetěz.

Mladík uběhl k jezeru sotva pár kroků, ale pak pochopil marlost svého snažení, věděl, že se nemá kde ukrýt. Břehy lemovalo jen pár zakrsklých keříků, nic jiného v dosahu nebylo. Jezírko už celé věky sloužilo zvěři z okolí za napajedlo, takže tam nerostla ani vysoká tráva, natož keře. Generace zvířat spásly veškerou zeleň do kratičkého strniště. Bylo vyloučené nalézt tam útočiště.

Mladík vydal zvláštní zvuk, jakési vyděšené zakňučení, zastavil se a prosebně pozvedl ruce. Potom se obrátil stranou a pohlédl ke stráni, kde dosud postávala v netečné póze horská koza. V zoufalství se vrhl směrem k ní a začal se s námahou škrábat do vrchu. V tu chvíli ale zakopl o roztržený lem hábitu a udeřil sebou o zem; tím ze sebe vyrazil i poslední zbytky dechu.

A právě v tu chvíli se z lesa na otevřené prostranství u jezera vynořili první z jeho pronásledovatelů.

Byli to tři muži a každý držel v ruce vodítko, na jehož konci byl urostlý mastiff. Všichni tři psi táhli a snažili se svým vodičům vytrhnout, z otevřených tlam jim kapaly sliny a vzrušeně štěkali, když už měli svou kořist na dohled. Trojice se rozdělila do malé rojnice, ale mladík byl natolik vyčerpaný, že se ani nepokoušel o útěk. Opřel se o loket a napůl ležel, napůl seděl, když se k němu přiblížili, a jen lapal po dechu. Ve tváři se mu zračila odevzdanost smíšená s hrůzou.

„Nepouštějte ty psy,“ vyrazil ze sebe s námahou, když byli na doslech, hlas strachem stažený. „Už nebudu utíkat.“

Žádný z lovců mu neodpověděl, ale všichni se zastavili právě tak daleko od něho, aby psi, jejichž vodítka pevně svírali v rukou, na něho těsně nedosáhli. Zvířata se neustále pokoušela svým

pánům vytrhnout a lačně kňučela, jak se pokoušela na mladíka vrhnout, přitom jim z huby stříkaly sliny a obřími jazyky se ho div nedotýkali. Cítil na kůži jejich horký dech a vyděšeně ucukl.

„Pro lásku boží, držte si je pevně!“ zvolal neznámý, ale jak ucouvl, psi se po něm vrhli s novou naléhavostí a čelisti jim cvakaly naprázdno do vzduchu.

„Už ani hnout!“ poručil mu jeden z lovců hrubým hlasem. Pak prudce trhl vodítkem k sobě, aby psa zklidnil. I zbylí dva muži si přitáhli zvířata blíž.

Nyní se z lesa za nimi vynořila čtvrtá postava, tentokrát šlo ale o jezdce v sedle. Při pohledu na něj sebou mladík poděšeně trhl a koutky úst se mu stáhly, jako by se dotýčného obával ještě více nežli dorážejících mastiffů u svých nohou. Osoba v sedle byla štíhlá, seděla na koni uvolněně a nechala ho kráčet s povolenými otěžemi, jako by byla na příjemné dopolední projížďce a neměla žádný určený cíl. Na okamžik se zarazila a zadívala se na výjev na úbočí před sebou.

V sedle seděla mladá žena. Na hlavě měla naleštěnou bronzovou helmu, zpod níž ani nevykukovaly vlasy, tak pevně jí seděla. Helma byla zdobená tenkým stříbrným kroužkem, který ji obeplínal a na spoji vpředu se třpytil polodrahokam. Kromě této ozdoby neměla jezdce na sobě žádné šperky. Ramena jí nehalil plášť, byla oděná do prostých lněných šatů barvy šafránu, které měla v pase stažené širokým pánským koženým opaskem s váčkem. Dále se jí u pasu na pravé straně houpalo kožené pouzdro se zručně zdobenou dýkou a na levé straně měla dlouhou pochvu s mečem, z něhož byla vidět jen bohatě zdobená rukojeť.

Ženina tvář byla mírně okrouhlá, téměř srdcovitá a nikoliv nepřijemná. Pleť měla světlou, ale tváře mírně zružovělé. Její rty se rýsovaly v pěkném tvaru, i když byly trochu bledé. Oči měla chladné, třpytily se jako led. Při zběžném pohledu by pozorovatel snadno došel k závěru, že jde o mladou a poměrně přitažlivou ženu, ale při bližším prozkoumání bylo vidět, jak tvrdá a krutá má ústa a jak nebezpečně se lesknou její nevypočitatelné oči. Koutky úst jí zaškubaly, když viděla lovce se psy, hrozivě shluklé kolem postavy mladíka na zemi.

Velitel lovců pohlédl přes rameno a spokojeně se usmál, když viděl, že se k nim žena na koni volným krokem blíží.

„Máme ho, paní,“ zavolal na ni s potěšením, ačkoliv to bylo na první pohled zřejmé.